

LIBRIS

We know
books

**ROSAMUNDE
PILCHER**

SEPTEMBRIE

IBDIS

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PILCHER, ROSAMUNDE

Septembrie / Rosamunde Pilcher;

- București: RAO Distribuție, 2024

ISBN 978-606-006-970-6

821.111

RAO Distribuție
Str. Bârgăului nr. 9-11, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

ROSAMUNDE PILCHER

September

Copyright © 1990 by Robin Pilcher, Mark Pilcher,

Fiona Pilcher, and Philippa Imrie

Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză
CARMEN ARDELEAN

Copyright © RAO Distribuție, 2024
pentru versiunea în limba română

2024

ISBN 978-606-006-970-6

CUPRINS

MAI / 7

IUNIE / 55

AUGUST / 139

SEPTEMBRIE / 151

1

Marti, 3 mai

La începutul lui mai a venit în sfârșit și primăvara în Scoția. Iarna nu se dăduse bătută, se ținuse cu ghearele, mult prea multă vreme, refuzând să-și îmblânzească apriga strânsoare. În tot cursul lunii aprilie, vântul aspru suflase dinspre nord-vest, retezând primii boboci de brândușe și culcând la pământ corolele galbene ale primelor narcise. Zăpada înghețase pe pantele dealurilor și se așternuse într-un strat gros peste vale, iar fermierii, renunțând să mai sperie la iarbă proaspătă pentru vite, își secasera pământurile de ultimele urme de rădăcini, în timp ce animalele rămâneau închise în adăposturile de piatră.

Chiar și găștele sălbatice, care plecau de obicei la sfârșitul lui martie, întârziiau întoarcerea în patria lor arctică. Ultimele dispăruseră la mijlocul lui aprilie, îndreptându-se spre nord, în necunoscut, într-un cor de țipete, zburând atât de sus, încât formațiile în formă de săgeată păreau doar fire de păianjeni duse de vânt.

Iar apoi, peste noapte, capricioasa climă din Highlands s-a îmblânzit. Vântul a făcut cale-ntoarsă spre sud, aducând cu sine brize parfumate și vreme mai blândă, de care restul țării se bucurase de câteva săptămâni, și mireasma pământului reavăn, a renașterii. Ținutul a căpătat culoarea dulce a verdei proaspăt, cireșii albi sălbatici și-au revenit după prigoană, s-au întremat și și-au

întins ramurile încărcate de petale albe ca neaua. Dintr-odată, grădinile de lângă case au explodat într-un torent de culori – iasomia galbenă de iarnă, șofranul purpuriu și albastrul-închis al zambilelor. Păsările ciripeau, iar soarele, pentru prima dată după toamna trecută, încălzea cu adevărat.

În fiecare dimineată a vieții sale, fie ploaie, fie soare, Violet Aird se ducea în sat să ia de la magazinul universal al doamnei Ishak două sticle de jumătate de litru de lapte, ziarul *Times* și alte articole de băcănie și alimente necesare pentru subzistența unei doamne în vârstă care trăiește singură. Doar uneori, în miezul iernii, când zăpada se așternea în nămeți cât casa și gheața îți juca feste, se eschiva de la acest exercițiu, pe principiul că prudența este mama înțelepciunii.

Drumul nu era ușor. Un kilometru de coborâș pe dealul abrupt, între câmpurile care altădată făcuseră parte din parcul domeniului Croy, proprietatea lui Archie Balmerino, iar apoi drumul de întoarcere, aceeași chinuitoare jumătate de milă, în urcuș de astă dată. Avea mașină și ar fi putut foarte bine să facă drumul cu ea, dar era convinsă, printre altele, că atunci când te cuprinde bătrânețea, din clipa în care începi să te folosești de mașină pentru drumuri scurte ești în pericol să uiți să te mai folosești de picioare.

În toate lunile lungi de iarnă fusese nevoită să se înfofolească în straturi peste straturi de haine pentru această expediție. Cizme groase, pulovere, haina impermeabilă, fular, mănuși, o pălărie de lână trasă bine peste urechi. În dimineata aceea purta o fustă de tweed și un pulover încheiat cu nasturi, iar capul îi era descoperit. Soarele îi ridica moralul și o făcea să se simtă plină de energie și din nou tânără, iar faptul că scăpase de strânsoarea veșmintelor atât de străine sieși îi amintea de satisfacția din copilărie, când ciorapii negri de lână erau abandonati și simțea senzația plăcută, răcoritoare a aerului proaspăt pe picioarele goale.

În dimineata aceea, prăvălia din sat era plină și a trebuit să aștepte puțin ca să fie servită. N-o deranja, pentru că asta însemna să stai puțin la taifas cu alți clienți, toți aceștia fiind fețe cunoscute; să te minunezi de vreme; să întrebi cum o mai duce mama cuiva; să privești cum un băiețel alege, cu multă chibzuială, un pachet de dulciuri pe care-l plătește mai apoi din banii proprii. Băiețelul nu se grăbea. Doamna Ishak, blândă și răbdătoare, aștepta să se hotărăască. Când a făcut, în sfârșit, acest lucru, i-a pus pachetul de Dolly Mixtures într-o punguță de hârtie și i-a luat banii.

– Să nu le mănânci pe toate dintr-odată, altfel o să-ți cadă toți dinții, îl avertiză ea. Bună dimineata, doamnă Aird.

– Bună dimineata, doamnă Ishak. Ce spuneți, ce zi frumoasă!

– Nu mi-a venit să cred când am văzut soarele strălucind.

De obicei, doamna Ishak, exilată pe acest tărâm nordic din nemilosul soare malawian, era înfocolită în pulovere și ținea un încălzitor cu parafină în spatele tejghelei, ghemuindu-se deasupra lui ori de câte ori avea un moment de liniște. Totuși, în această dimineată părea mult mai fericită.

– Sper să nu se facă iarăși frig.

– Nu cred. A venit vara. Ah, mulțumesc, laptele și ziarul meu. Iar Edie are nevoie de niște lac de mobilă și de un sul de șervețele de hârtie. Și cred că n-ar strica să iau și șase ouă.

– Dacă vi se pare coșul prea greu, pot să-l trimit pe domnul Ishak la dumneavoastră, cu mașina.

– Nu, mă descurc, mulțumesc foarte mult.

– Aveți mult de mers.

Violet zâmbi.

– Dar ia gândiți-vă cât de bine îmi face.

Încărcată, porni din nou spre casă, spre Pennyburn, de-a lungul drumului pavat, pe lângă șirurile de căsuțe joase cu ferestrele sclipind în lumina soarelui și ușile lăsate deschise pentru a lăsa să intre aerul cald și proaspăt, apoi, dincolo de porțile domeniului

Croy și iarăși în sus pe deal. Era un drum privat, drumul de acces în spatele vilei, iar Pennyburn se afla la jumătatea sa, în lateral, înconjurat de câmpuri abrupte. Ajungeai acolo urmând poteca îngrijită, străjuită de un gard din nuiele de fag împletite și era întotdeauna o ușurare să ajungi la cotitură și să știi că nu mai ai de urcat.

Violet își schimbă coșul, devenit prea greu, de pe un braț pe celălalt și începu să-și facă planuri cum să-și petreacă restul zilei. Era una dintre diminețile în care Edie o ajuta pe Violet, iar asta însemna că Violet poate lăsa casa, să-și facă de lucru în grădină. În ultima vreme fusese prea frig pentru îngrijit grădina, chiar și pentru Violet. Lăsase totul în paragină. Peluza părea cam obosită și, după o iarnă așa de lungă, fusese acoperită de mușchi. Poate că n-ar strica să afâneze pământul, să-l aerisească. După aceea se putea pune un strat gros de bălegar, din cel păstrat cu grijă, peste stratul cel nou de trandafiri. Gândul o umplu de satisfacție și bucurie. De-abia aștepta să se apuce de lucru.

Grăbi pasul. Dar chiar în aceeași clipă zări mașina necunoscută parcată în fața ușii de la intrare și înțelese că, pentru moment, grădina trebuia să mai aștepte. Un vizitator. Ce neplăcut! Cine venise oare în vizită? Cu cine trebuia să stea de vorbă Violet, în loc să poată să-și vadă de săpat?

Mașina era un Renault mic și îngrijit care nu-și trăda prin nimic proprietarul. Violet intră în casă pe ușa de la bucătărie și acolo o găsi pe Edie care, lângă robinet, umplea ibricul.

Violet trânti coșul pe masă.

– Cine e? șopti ea, arătând spre casă cu un deget.

Edie îi răspunse, la rândul ei, în șoaptă.

– Doamna Steynton. De la Corriehill.

– A venit de mult?

– Chiar acum. I-am spus să aștepte. E în sufragerie. Vrea „să stați puținel de vorbă“. Edie reveni la tonul ei normal. Vă fac câte o cană de cafea. O aduc eu când e gata.

Neavând nici o scuză sau portiță de scăpare, Violet porni în întâmpinarea vizitatoarei sale. Verena Steynton stătea în picioare, lângă fereastra sufrageriei scăldate în razele soarelui, privind spre grădina lui Violet. Când Violet intră, se întoarse spre ea.

– Vai, Violet, îmi pare rău. Mă simt jenată. I-am spus lui Edie că pot veni altă dată, dar ea mi s-a jurat că vii îndată înapoi din sat.

Era o femeie înaltă și zveltă, de vreo patruzeci de ani și întotdeauna imaculată și strălucind de elegantă. Asta o deosebea categoric de celelalte doamne de prin partea locului, care, în cea mai mare parte, erau femei harnice de la țară, neavând nici timp și nici înclinație pentru a pune prea mare preț pe înfățișarea lor. Verena și soțul ei, Angus, veniseră de curând prin împrejurimi, locuiau la Corriehill de numai zece ani. Înainte de asta, Angus fusese agent de bursă la Londra, dar, după ce-și făcuse plinul și obosise de cursa aceea ne bună, cumpăraseră Corriehill, la cincisprezece kilometri distanță de Strathcroy, venise în nord cu soția și fiica lui, Katy, și-și găsiseră aici o altă ocupație, în speranța că nu va fi la fel de grea. Până la urmă preluaseră o afacere, o fabrică de cherestea părăsită și, de-a lungul anilor, o transformaseră într-o activitate profitabilă și prosperă.

Cât despre Verena, era și ea, într-un fel, o femeie preocupată de carieră, fiind implicată până peste cap în activitatea unei companii de turism numită: Turul Ținuturilor Scoțiene. În lunile de vară, această companie încărca autocare cu turiști americani și-i ducea de colo-colo, le aranja cazarea, ca oaspeți plătitori, în câteva case particulare, alese cu grijă. Isobel Balmerino fusese și ea ademenită de această acțiune, și zău că era o grămadă de treabă. Violet nu și-ar fi putut imagina o modalitate mai epuizantă de a face bani.

Totuși, din punct de vedere social, familia Steynton se dovedise a fi un mare câștig pentru comunitate, căci membrii ei se arătaseră prietenoși și fără pretenții, generoși și ospitalieri

și întotdeauna gata să-și sacrifice timpul și să facă un efort pentru organizarea de petreceri, seri de dans și tot felul de acțiuni pentru strângerea de fonduri.

Chiar și-așa, Violet nu reușea să înțeleagă de ce se afla Verena acolo.

– Mă bucur că ai rămas să mă aștepți. Mi-ar fi părut rău să nu ne întâlnim. Edie ne face chiar acum o ceașcă de cafea.

– Trebuia să fi telefonat, dar eram în drum spre Relkirk și m-am gândit dintr-odată că ar fi mult mai bine să risc să vin direct. O hotărâre de moment. Sper că nu te deranjează.

– Cătuși de puțin, minți Violet fără să clipească. Vino și ia loc. Îmi pare rău, dar focul n-a fost încă aprins, însă...

– Vai de mine, pentru numele lui Dumnezeu, dar cui îi trebuie foc într-o zi ca asta? Nu-i așa că e o binecuvântare să vezi soarele?

Se așeză în voie pe canapea, picior peste picior, etalându-și frumusețea și eleganța. Violet se lăsă și ea, mai puțin grațios, pe scaunul ei cu brațe late.

Se hotărî să intre direct în subiect.

– Edie mi-a spus că vrei să vorbești ceva cu mine.

– Pur și simplu, m-am gândit dintr-odată... că ești cea mai potrivită să mă ajuti.

Violet se îngrozi, imaginându-și cine știe ce bazar, deschidere a vreunui parc sau concert de caritate, pentru care urma să i se ceară să îndeplinească fețele de masă pentru ceai, sau să vândă bilete, sau să declare festivitățile deschise.

– Să te ajut? întrebă ea moale.

– Nu. De fapt nu-i vorba de un ajutor, ci mai degrabă de un sfat. Vezi tu, mă gândeam să organizez o seară dansantă.

– O seară dansantă?

– Da. Pentru Katy. Împlinește douăzeci și unu de ani.

– Dar ce sfat aş putea să-ți dau eu? Nici nu-mi mai aduc aminte de când n-am mai făcut așa ceva. Eu zic că ai face mult

mai bine să rogi pe cineva care e mai în temă. Peggy Ferguson-Crombie sau Isobel, de exemplu.

– Adevărul e că m-am gândit... că ai atâta experiență. Locuiești aici de mai multă vreme decât oricare dintre cunoștințele mele. M-am gândit să te întreb ce părere ai.

Violet rămăsese fără replică. Încercând să-și formuleze un răspuns, se bucură când Edie apără cu tava cu cafele. Edie o așeză pe scaunul fără spătar de lângă cămin.

– Doriți biscuiți? întrebă ea.

– Nu, Edie, e foarte bine așa. Mulțumesc foarte mult.

Edie ieși. De îndată se auzi aspiratorul vuid în sus pe scări.

Violet turnă cafeaua în cești.

– Și cam la ce te-ai gândit?

– Ei, știi și tu. Dans, joc...

Violet crezu că știe.

– Adică benzi stereo și câteva perechi în holul cel mare?

– Nu. Nu așa. Un dans cu adevărat *impunător*. Care să aibă clasă. Cu un cort mare pe peluză...

– Sper că Angus e sigur pe bogăția lui.

Verena ignoră întreruperea.

– ... Și o orchestră potrivită care să asigure muzica. O să folosim și holul, bineînțeles, dar pentru odihnă. Și salonul la fel. Katy, mai mult ca sigur, o să vrea muzică disco pentru prietenii ei de la Londra, mi se pare normal. Poate în sala de mese. Am putea s-o transformăm într-o tavernă sau o grotă...

Taverne și grote, se gândi Violet. Verena se documentase serios, după toate aparențele. Dar, la urma urmelor, era o foarte bună organizatoare. Violet rosti blajin:

– Ți-ai făcut *intr-adevăr* planuri.

– Iar Katy își poate invita toți prietenii din sud... Va trebui, bineînțeles, să le facem rost de un loc de dormit...

– Cu Katy ai vorbit despre ideea ta?

– Nu, numai cu tine. Ești prima care află.

— Poate nici nu vrea o seară dansantă.
— Ba o să vrea, cum să nu. Totdeauna i-au plăcut petrecerile.

Violet, știind-o pe Katy, se gândi că probabil era adevărat.

— Și când vrei s-o faci?

— M-am gândit s-o fac în septembrie. E timpul cel mai potrivit. Mulți vin la vânătoare pe-aici și toată lumea e încă în vacanță. Poate că ar fi bine pe 16, pentru că majoritatea copiilor mai mici vor pleca la internate înainte.

— De-abia suntem în mai. E mult până în septembrie.

— Știu, dar niciodată nu-i prea devreme pentru a fixa o dată și a începe să organizezi ceva. Va trebui să închiriez cortul, să rezolv cu aprovizionarea și să dau invitațiile la tipărit...

Îi veni o nouă idee plăcută.

— Și, Violet, nu-i așa că ar fi draguț să punem lampioane de-a lungul drumului până la vilă?

Părea un proiect îngrozitor de ambițios.

— O să ai foarte mult de lucru.

— Nu chiar. Invazia americană se va încheia până atunci, pentru că oaspeții plători nu mai vin după sfârșitul lui august. Am să pot să mă concentrez. Trebuie să recunoști, Violet, că e o idee bună. Și gândește-te numai la toți cei pe care am să-i tai de pe lista mea de obligații sociale. Putem să-i tăiem pe toți, dintr-o singură trăsătură de condei. Inclusiv, adăugă ea, pe familia Barwell.

— Nu cred că-i cunosc.

— Nu, nici n-ai cum. Sunt colegi de afaceri de-ai lui Angus. Am luat de două ori masa cu ei. Două seri de plictiseală, să nu-ți poți ține căscatul, nu alta. Și nu i-am invitat niciodată să vină la noi în schimb, pur și simplu pentru că nu-mi puteam imagina pe cineva care să reziste o seară întreagă într-o companie atât de plicticoasă. Și mai sunt și alții, își rememora ea cu plăcere. Când o să-i amintesc lui Angus *de ei* n-o să protesteze în nici un fel la semnarea câtorva cecuri.

Lui Violet îi părea puțin rău pentru Angus.

— Pe cine mai chemi?

— A, pe toată lumea. Familiile Millburn și Ferguson-Crombie și Buchanan-Wright și bătrâna Lady Westerdale și familia Brandon. Și Stafford. Toți copiii lor au crescut între timp, așa că pot fi invitați și ei. Iar familia Middleton ar trebui să vină de la Hampshire, iar Luard din Gloucestershire. O să facem o listă. Am să pun o foaie de hârtie pe panoul din bucătărie și de fiecare dată când îmi vine în minte un nume nou, am să-l trec acolo. Și tu, Violet, bineînțeles. Și Edmund, și Virginia, și Alexa. Și familia Balmerino. Isobel va da un dineu în onoarea mea, sunt sigură de asta...

Dintr-odată, totul începu să i se pară amuzant. Violet se pierdu cu gândul în trecut, către ocazii uitate pe care și le amintea acum. De la una la alta. Spuse, fără să reflecteze:

— Ar trebui să-i trimitți Pandorei o invitație.

Și imediat după aceea nu-și putu explica de ce cedase impulsului de a propune așa ceva.

— Pandora?

— Sora lui Archie Balmerino. Când te gândești la petreceri, te gândești automat și la Pandora. Dar bineînțeles că n-ai cunoscut-o.

— Dar am auzit *despre* ea. Nu știu de ce, dar mereu se vorbește despre ea la dineuri. Crezi că ar veni? E adevărat că n-a mai venit acasă de mai mult de douăzeci de ani?

— E adevărat. A fost un gând prostesc. Dar de ce să nu încerci? Ar fi o bombă pentru bietul Archie. Și dacă există ceva care s-o atragă pe ființa aceea rătăcitoare înapoi la Croy, atunci numai ispita unui bairam pe cinste ar putea s-o facă.

— Deci ești de partea mea, Violet? Crezi că ar fi bine să merg mai departe și să fac petrecerea?

– Da, așa cred. Dacă ai energia și mijloacele necesare, cred că e o idee minunată și generoasă. Va fi un prilej splendid pe care să-l așteptăm cu nerăbdare.

– Să nu spui nimănui nimic până ce nu-l îmbrobodesc pe Angus.

– Nici un cuvântel.

Verena zâmbi mulțumită. Și apoi îi mai veni un gând minunat.

– Asta va fi o scuză foarte bună, spuse ea, să mă duc și să-mi cumpăr o rochie nouă.

Violet însă nu avea astfel de probleme.

– Eu am să-mi pun rochia de catifea neagră, îi spuse Verenei.

2

Joi, 12 mai

Noaptea a fost scurtă și el nu izbutise să doarmă. În curând aveau să se ivească zorii.

Crezuse că, măcar o dată, va putea dormi, mai ales că era obosit, epuizat. Stors de puteri după trei zile într-un New York cu o vreme neobișnuit de caldă; trei zile înțesate până la refuz cu întâlniri de afaceri dimineța, prânzuri de afaceri, lungi după-amiezi de argumentări și discuții; prea multă coca-cola și cafea neagră, prea multe recepții și seri târzii și o lipsă cumplită de mișcare și de aer proaspăt.

În fine, reușise pe deplin, deși nu fusese ușor. Harvey Klein era cam greu de cap și fusese necesar un oarecare efort pentru a-l convinge că acesta era cel mai bun – și de fapt singurul mod de a pătrunde pe piața englezească. Compania de publicitate, adusă de Noel la New York, împreună cu un program, materiale și fotografii, toate fuseseră acceptate și parafate. Având acum contractul la mână, Noel se putea întoarce la Londra. Putea să-și facă bagajele, să dea un telefon de ultimul moment, să-și umple servieta diplomat cu documente și cu calculatorul, să răspundă la un alt telefon (de la Harvey Klein, care-i ura un voiaj plăcut), să coboare la recepție, să plătească, să facă semn unui taxi galben și să se îndrepte spre aeroportul Kennedy.